

Sygn. akt II Ca 719/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 marca 2019 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący Sędzia Sądu Okręgowego Dariusz Iskra

Protokolant Katarzyna Wójcik

po rozpoznaniu w dniu 28 lutego 2019 roku w Lublinie, na rozprawie

sprawy z powództwa K. S.

przeciwko A. R.

o zapłatę kwoty 4045,87 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 16 grudnia 2016 roku do dnia zapłaty

na skutek apelacji pozwanej od wyroku Sądu Rejonowego w Kraśniku z dnia 24 kwietnia 2018 roku, w sprawie I C 248/17

I. oddala apelację;

II. zasądza od A. R. na rzecz K. S. kwotę 455,20 zł (czteryście pięćdziesiąt pięć złotych dwadzieścia groszy) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego;

III. prostuje oczywiste omyłki w zaskarżonym wyroku w ten sposób, że w miejsce użytego trzykrotnie wyrazu (...) nakazuje wpisać wyrażenie (...).

Sygn. akt II Ca 719/18

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 15 grudnia 2016 roku, wniesionym do Sądu Rejonowego w Kraśniku w dniu 16 grudnia 2016 roku, powód – K. S., reprezentowany przez pełnomocnika, wniósł o zasądzenie od pozwanej – A. R. kwoty 4045,87 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu, to jest od dnia 16 grudnia 2016 roku, do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że prowadząc działalność gospodarczą pod nazwą (...) w dniu 5 kwietnia 2016 roku zawarł z A. R. umowę na stałą zabudowę mebli kuchennych w budynku mieszkalnym pozwanej, na podstawie której zobowiązał się do sprzedaży i montażu stałej zabudowy kuchennej w budynku mieszkalnym oraz sprzętu AGD wymienionego w zamówieniu, a pozwana do zapłaty należności w wysokości 27000 zł za wykonanie przedmiotowego zamówienia.

Powód wskazał, że w dniu 5 kwietnia 2016 roku pozwana uiściła zaliczkę w kwocie 8100 zł, to jest 30% wartości umowy. Powód wykonał zobowiązanie z umowy, montując w mieszkaniu pozwanej zamówione meble i sprzęt AGD. Strony uzgodniły, że ostateczna cena mebli wyniesie 25000 zł i w dniu 26 października 2016 roku powód wystawił pozwanej fakturę na tę kwotę, uwzględniając dokonane przez pozwaną wpłaty w wysokości 8100 zł i 13900 zł. Do zapłaty pozostała kwota 3000 zł.

Powód wskazał, że w czerwcu 2016 roku pozwana dodatkowo zamówiła szafkę za cenę 990 zł, która została sprzedana i zamontowana przez powoda i w dniu 27 czerwca 2016 roku powód wystawił z tego tytułu fakturę VAT numer (...) z terminem płatności do dnia 30 czerwca 2016 roku.

Powód wskazał, że pozwana nie uregulowała należności w łącznej kwocie 3990 zł, a w dniu 17 listopada 2016 roku wystosowała do powoda pismo zatytułowane „oświadczenie o obniżeniu ceny”, w którym wniosła o obniżenie wartości zamówienia o kwotę 3000 zł w związku z rzekomymi nieprawidłowościami w wykonaniu zamówienia.

Powód wskazał, że nie zgadza się z podniesionymi przez pozwaną w piśmie z dnia 17 listopada 2016 roku okolicznościami, ponieważ zamówienie zostało wykonane prawidłowo, a meble nie posiadają wad fizycznych, oraz że obniżył cenę mebli z kwoty 27000 zł do kwoty 25000 zł.

Powód wskazał, że wystosował do pozwanej wezwanie do zapłaty kwoty 3990 zł, na która składa się zaległość wynikająca z umowy na stałą zabudowę mebli oraz kwota 990 zł wynikająca z nieuregulowanej faktury VAT numer (...).

Powód wskazał również, że domaga się skapitalizowanych odsetek w kwocie 55,87 zł.

*

W dniu 30 grudnia 2016 roku Sąd Rejonowy w Kraśniku wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, którym uwzględnił powództwo w całości (k. 21).

*

W dniu 16 marca 2017 roku A. R., reprezentowana przez pełnomocnika, wniosła sprzeciw od nakazu zapłaty z dnia 30 grudnia 2016 roku, wskazując, że zaskarża nakaz w części, to jest w zakresie kwoty 3055,87 zł.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa w zaskarżonej części i zasądzenie od powoda kosztów postępowania według norm przepisanych.

A. R. wskazała, że zgłasza zarzuty:

„- nieistnienia zobowiązania w części 3000 zł wraz z odsetkami z powodu skutecznego złożenia oświadczenia o obniżeniu ceny i uznania żądania za uzasadnione na podstawie art. 561 ze znaczką 5 Kodeksu cywilnego

- przedwczesnego powództwa w zakresie 990 zł wraz z odsetkami z racji braku prawidłowego wezwania do spełnienia świadczenia” (k. 27-32).

*

Postanowieniem z dnia 9 stycznia 2018 roku Sąd Rejonowy w Kraśniku postanowił „umorzyć postępowanie w zakresie żądania zasądzenia kwoty 990 zł” (k. 89).

*

Wyrokiem z dnia 24 kwietnia 2018 roku Sąd Rejonowy w Kraśniku:

1. zasądził od A. R. na rzecz K. S. kwotę 3055,87 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 16 grudnia 2016 roku do dnia zapłaty oraz odsetki ustawowe za opóźnienie od kwoty 990 zł od dnia 16 grudnia 2016 roku do dnia zapłaty;

2. zasądził od A. R. na rzecz K. S. kwotę 1017 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (k. 140).

W uzasadnieniu wyroku Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 5 kwietnia 2016 roku A. R. złożyła w (...) w K. zamówienie na stałą zabudowę kuchenną oraz sprzęt AGD, opisane szczegółowo w treści tego zamówienia. W tym samym dniu

A. R., jako konsument, i K. S., prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą (...) w K., zawarli umowę sprzedaży, w której K. S. zobowiązał się do sprzedaży i montażu stałej zabudowy kuchennej w budynku mieszkalnym A. R. oraz sprzętu AGD, wymienionych w zamówieniu, a pozwana do zapłaty należności w wysokości 27000 zł.

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 5 kwietnia 2016 roku pozwana uiszczała zaliczkę w kwocie 8100 zł na poczet ceny zakupu i montażu mebli, a K. S. wystawił na tę kwotę fakturę VAT numer (...). Następnie pozwana dokonała wpłaty kwoty 13900 zł. Łącznie za zakup mebli kuchennych u powoda pozwana zapłaciła kwotę 22000 zł. Strony umówiły się, że realizacja zamówienia nastąpi w ciągu 6 tygodni, zaś montaż mebli z blatami do dnia 1 maja 2016 roku.

Sąd Rejonowy ustalił, że w umówionym przez strony terminie umowa nie została wykonana. Montaż mebli kuchennych i zakupionego sprzętu AGD w budynku mieszkalnym A. R. trwał do dnia 26 października 2016 roku. W tym czasie instalowane były poszczególne elementy zabudowy kuchennej i sprzęt AGD oraz usuwane przez pracowników powoda wskazywane przez pozwaną wady, między innymi w postaci wymiany boków w lodówce, elementów fornirowanych okleiną A., to jest blatu, bocznego panelu na tak zwanej wyspie.

Sąd Rejonowy ustalił, że w czerwcu 2016 roku pozwana zamówiła u powoda dodatkowo szafkę łazienkową za cenę 990 zł, która została sprzedana i zamontowana przez powoda. W dniu 27 czerwca 2016 roku powód wystawił z tego tytułu fakturę VAT numer (...) z terminem płatności do dnia 30 czerwca 2016 roku.

Sąd Rejonowy ustalił, że po zakończeniu prac, w dniu 26 października 2016 roku K. S. wystawił pozwanej A. R. fakturę VAT numer (...) na kwotę 16900 zł. A. R. nie podpisała protokołu odbioru prac.

Sąd Rejonowy ustalił, że powód obniżył umówioną cenę o 2000 zł, to jest do kwoty 25000 zł.

Sąd Rejonowy ustalił, że meble kuchenne posiadają także inne wady w postaci odprysków lakieru, nierówności, nieestetycznie wyciętych otworów, wyszczerbienia spodów szuflad, krzywego zainstalowania listwy wykończeniowej.

Sąd Rejonowy ustalił, że w piśmie z dnia 17 listopada 2016 roku, doręczonym w dniu 25 listopada 2016 roku, pozwana złożyła powodowi oświadczenie o obniżeniu ceny o kwotę 3000 zł na podstawie rękojmi za wady. W treści oświadczenia pozwana powołała się na nieprawidłowe wykonanie umowy, polegające na tym, że meble posiadają wady fizyczne w postaci złej izolacji płyty fornirowej z płytą indukcyjną, krzywego zainstalowania listwy wykończeniowej wypełniającej lukę między meblami a sufitem, uginania się i trzeszczenia elementu fornirowego, wyszczerbienia spodów szuflad oraz na to, że wady te są wadami istotnymi i powodują, że meble tracą walor trwałości i są nieestetyczne.

Sąd Rejonowy ustalił, że powód nie uznał żądania pozwanej o obniżeniu ceny o kwotę 3000 zł.

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 25 listopada 2016 roku K. S. wezwał A. R. do natychmiastowej zapłaty kwoty w wysokości 3990 zł, wskazując w wezwaniu, iż na żądaną kwotę składa się kwota 3000 zł z faktury nr (...) i kwota 990 zł z faktury nr (...). Wezwanie to pozwana odebrała w dniu 28 listopada 2016 roku.

Sąd Rejonowy ustalił, że pozwana w wyznaczonym terminie nie uiszczała brakującej kwoty. W dniu 29 marca 2018 roku pozwana uiszczała kwotę 990 zł z tytułu zakupu szafki łazienkowej.

Sąd Rejonowy wskazał dowody, na podstawie których dokonał ustaleń faktycznych, oraz przedstawił stanowisko w zakresie oceny dowodów.

Sąd Rejonowy uznał, że roszczenie K. S. o zapłatę kwoty 3055,87 zł zasługuje na uwzględnienie. Okolicznością bezsporną jest fakt zawarcia pomiędzy stronami w dniu 5 kwietnia 2016 roku umowy na zakup mebli kuchennych i ich montaż w budynku mieszkalnym należącym do pozwanej za cenę 27000 zł, zgodnie ze złożonym przez pozwaną i przyjętym przez powoda zamówieniem, oraz fakt uiszczenia przez pozwaną na poczet umówionej ceny kwoty 22000 zł. Okolicznością bezsporną jest również to, że powód w umówionym terminie nie wykonał zobowiązania, lecz dopiero w dniu 26 października 2016 roku ukończył prace. W tym czasie montował meble, jak również w ramach rękojmi usuwał

wskazywane przez pozwaną wady rzeczy. Obniżył on również cenę o 2000 zł, to jest do kwoty 25000, zł i w związku z tym domaga się zapłaty przez pozwaną brakującej kwoty 3000 zł i skapitalizowanych odsetek w kwocie 55,87 zł, liczonych od kwoty 3000 zł od dnia 3 listopada 2016 roku, to jest od dnia wymagalności, do dnia poprzedzającego dzień wniesienia niniejszego pozwu. Poza sporem pozostaje również fakt, że A. R. złożyła K. S. oświadczenie o obniżeniu ceny na podstawie art. 561⁵ k.c., na podstawie którego kwestionuje zasadność dochodzonego przez powoda roszczenia.

Sąd Rejonowy przytoczył treść przepisów art. 556 k.c., art. 556¹ k.c., art. 556² k.c., art. 561 § 1 i 2 k.c. oraz art. 561¹ k.c.

Sąd wyjaśnił, że nie można uznać, iż powód nie ustosunkował się w terminie 14 dni do żądania reklamacyjnego pozwanej, odebranego w dniu 25 listopada 2016 roku. Powód wyraził w sposób jednoznaczny swoją wolę, że tego żądania pozwanej nie uznaje, ponieważ w dniu 25 listopada 2016 roku wystosował do pozwanej wezwanie do zapłaty kwoty 3990 zł z tytułu brakującej kwoty 3000 zł za zakup mebli i kwoty 990 zł za zakup szafki łazienkowej. Powód uznał oświadczenie o obniżeniu ceny za nieuzasadnione.

Sąd Rejonowy uznał, że pozwana nie wykazała okoliczności, że wskazywane przez nią istniejące wady fizyczne mebli (oczywiście za wyjątkiem tych, które powód bezpośrednio usuwał) są wadami powstałymi z winy powoda, za które ponosi on odpowiedzialność, a to na pozwanej w tym zakresie spoczywał ciężar dowodu, zgodnie z art. 6 k.c. Nie można uznać, że okoliczności te zostały udowodnione dołączonymi przez pozwaną fotografiami oraz zeznaniami powołanych przez nią świadków. Nie można również uznać, że wady, które były bezpośrednio przez powoda usuwane i zostały usunięte, oraz uciążliwości związane z montażem mebli mogą uzasadniać żądanie obniżenia ceny, ponieważ rękojmia za wady przysługuje wówczas, gdy wady te faktycznie istnieją.

Jako podstawę prawną rozstrzygnięcia o kosztach procesu Sąd Rejonowy powołał przepis art. 98 § 1 k.p.c.

*

Od wyroku z dnia 24 kwietnia 2018 roku apelację wniosła A. R., reprezentowana przez pełnomocnika, zaskarżając wyrok w całości.

Pozwana zarzuciła:

„1. Naruszenie przepisów prawa postępowania które miało istotny wpływ na wynik sprawy, mianowicie przepisu art. 233 § 1 k.p.c. poprzez wykroczenie poza swobodną ocenę dowodów oraz poczynienie ustaleń nieznajdujących oparcia w materiale dowodowym w sprawie, w szczególności w przedmiocie ustalenia, iż zebrany materiał dowodowy nie posłużył do poczynienia ustaleń w przedmiocie odpowiedzialności Powoda.

2. Naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 556² kodeksu cywilnego poprzez uznanie, że w przypadku gdy istnieje domniemanie istnienia wad w chwili przejścia niebezpieczeństwa na kupującego, ciężar udowodnienia wad powstałych z winy Powoda spoczywa na Pozwanej.

3. Naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 561⁵ k.c. poprzez uznanie, że wezwanie do zapłaty jest jednoznaczną odpowiedzią na oświadczenie o obniżeniu ceny skierowane na podstawie niniejszego artykułu”.

Pozwana wniosła o:

„1. zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości,

2. zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych od Powoda na rzecz Pozwanej,

3. dopuszczenie dowodów wskazanych w uzasadnieniu”.

÷

Na rozprawie apelacyjnej pełnomocnik powoda wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (k. 171v).

*

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja pozwanej jest bezzasadna i w związku z tym podlega oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c., zaś zaskarżony wyrok, pomimo częściowo nietrafnego uzasadnienia, jest prawidłowy.

Na wstępie należy wskazać, że w rozpoznawanej sprawie nakaz zapłaty z dnia 30 grudnia 2016 roku został zaskarżony przez pozwaną w sprzeciwie od tego nakazu jedynie częściowo, a mianowicie:

a) w części zasądzającej kwotę 3000 zł z tytułu zapłaty części ceny za zakup i montaż mebli kuchennych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 16 grudnia 2016 roku do dnia zapłaty,

b) w części zasądzającej kwotę 55,87 zł z tytułu określonych kwotowo odsetek z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 16 grudnia 2016 roku do dnia zapłaty,

c) w części zasądzającej odsetki ustawowe za opóźnienie od kwoty 990 zł od dnia 16 grudnia 2016 roku do dnia zapłaty.

Nakaz zapłaty nie został natomiast zaskarżony w części zasądzającej kwotę 990 zł z tytułu ceny (należności głównej) za szafkę łazienkową.

W części, w której nakaz zapłaty nie został zaskarżony w sprzeciwie przez pozwaną, nakaz ten uprawomocnił się. Nakaz zapłaty z dnia 30 grudnia 2016 roku utracił moc tylko w części zaskarżonej sprzeciwem. W części niezaskarżonej stał się prawomocny (art. 504 § 2 k.p.c., art. 505 § 1 zd. 1 k.p.c.).

W związku z powyższym należy uznać, że bezskuteczne było oświadczenie powoda o częściowym cofnięciu pozwu, zawarte w piśmie procesowym z dnia 2 września 2017 roku (k. 85).

Całkowicie zbędne było również wydanie przez Sąd Rejonowy w Kraśniku postanowienia z dnia 9 stycznia 2018 roku o umorzeniu postępowania w części obejmującej żądanie zasądzenia kwoty 990 zł z tytułu ceny za szafkę łazienkową, ponieważ w tym zakresie postępowanie zakończyło się prawomocnie z dniem 20 marca 2017 roku, gdyż z tym dniem upłynął termin do wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty w niezaskarżonej części.

Postanowienie Sądu Rejonowego w Kraśniku z dnia 9 stycznia 2018 roku nie zostało jednak zaskarżone i w związku z tym uprawomocniło się.

÷

Na wstępie należy także wyjaśnić, że kwota 55,87 zł z tytułu skapitalizowanych¹ odsetek obejmowała w rzeczywistości dwie kwoty cząstkowe:

a) kwotę 24,16 zł z tytułu odsetek ustawowych za opóźnienie w zapłacie kwoty 3000 zł wynikającej z faktury numer (...) za okres od dnia 3 listopada 2016 roku do dnia 14 grudnia 2016 roku,

b) kwotę 31,71 zł z tytułu odsetek ustawowych za opóźnienie w zapłacie kwoty 990 zł wynikającej z faktury numer (...) za okres od dnia 1 lipca 2016 roku do dnia 14 grudnia 2016 roku (k. 3).

÷

Prawidłowe są ustalenia Sądu pierwszej instancji co do treści umów zawartych przez strony, z których pierwsza dotyczyła wykonania, zakupu i zainstalowania mebli kuchennych z wyposażeniem w postaci urządzeń gospodarstwa domowego, a druga wykonania, zakupu i zainstalowania szafki łazienkowej.

Ocena prawna treści zawartych umów prowadzi jednak do wniosku, że umowy te mają charakter umów mieszanych, łączących elementy umowy sprzedaży i umowy o dzieło. Treścią tych umów było bowiem nie tylko proste wykonanie (wyprodukowanie) i dostarczenie mebli oraz dostarczenie i zamontowanie urządzeń gospodarstwa domowego, ale wykonanie tych mebli oraz ich zainstalowanie w budynku pozwanej, łącznie z urządzeniami gospodarstwa domowego, według indywidualnego projektu dostosowanego do pomieszczenia kuchennego.

Przepis art. 535 § 1 k.c. stanowi, że przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę.

Przepis art. 627 k.c. stanowi, że przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia.

Przepis art. 636¹ k.c. stanowi, że jeżeli konsument zamówił dzieło będące rzeczą ruchomą, stosuje się przepisy art. 543¹, art. 546¹ i art. 548.

Przepis art. 638 § 1 zd. 1 k.c. stanowi, że do odpowiedzialności za wady dzieła stosuje się odpowiednio przepisy o rękojmi przy sprzedaży.

÷

Nie są uzasadnione albo też nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia zarzuty podniesione w apelacji.

Sąd Rejonowy w przeważającej części dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych w sprawie.

W rozpoznawanej sprawie powództwo podlegało uwzględnieniu już z tego względu, że nawet gdyby uznać, że w wykonanym i zamontowanym przez powoda zestawie mebli kuchennych istnieją nadal jakieś wady fizyczne, to pozwana nie udowodniła, jaki powinien być zakres obniżenia ceny (wynagrodzenia) z tego tytułu, a w szczególności, że powinien być większy niż przyjął to sam powód. Powód obniżył bowiem umówioną cenę (wynagrodzenie) o kwotę 2000 zł. Pozwana nie przedstawiła natomiast żadnych dowodów, które wskazywałyby, że zakres tego obniżenia powinien być większy.

Przepis art. 560 § 3 k.c. jednoznacznie stanowi, że obniżona cena powinna pozostawać w takiej proporcji do ceny wynikającej z umowy, w jakiej wartość rzeczy z wadą pozostaje do wartości rzeczy bez wady.

Pozwana nie przedstawiła w rozpoznawanej sprawie żadnego dowodu, który wskazywałby, jaka jest wartość wykonanych, dostarczonych i zamontowanych przez powoda mebli z uwzględnieniem istniejących wad, a jaka byłaby wartość tych rzeczy bez wad. Już zatem tylko z tego względu powództwo w rozpoznawanej sprawie podlegało oddaleniu.

Bez znaczenia w rozpoznawanej sprawie jest okoliczność nieterminowego wykonania przez powoda zawartej umowy w zakresie dostarczenia i zamontowania mebli kuchennych w domu pozwanej. Wykonanie umowy z opóźnieniem, nawet znacznym, stanowi postać nienależytego wykonania umowy i może ewentualnie uzasadniać odpowiedzialność odszkodowawczą na podstawie art. 471 k.c., natomiast nie ma nic wspólnego z odpowiedzialnością z tytułu rękojmi za wady fizyczne lub prawne rzeczy. Fakt opóźnienia lub nawet zwłoki w wykonaniu przez sprzedawcę albo wykonawcę odpowiednio umowy sprzedaży albo umowy o dzieło nie stanowi wady fizycznej przedmiotu sprzedaży albo wady fizycznej dzieła i w związku z tym nie stanowi podstawy odpowiedzialności sprzedawcy albo wykonawcy na podstawie przepisów o rękojmi za wady fizyczne rzeczy albo dzieła.

÷

Nie jest uzasadniony zarzut naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. w takiej postaci, w jakiej został sformułowany w części wstępnej apelacji.

Przepis art. 233 § 1 k.p.c. jest przepisem dotyczącym oceny dowodów. Jeżeli wnoszący apelację formułuje zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. uzasadniając go tym, że zachodzi sprzeczność ustaleń z treścią materiału dowodowego, to taki zarzut nie można uznać za uzasadniony². Kwestia, czy ustalenia faktyczne sądu zgodne są z dowodami, które sąd ten uznał za wiarygodne, leży poza zakresem zastosowania przepisu art. 233 § 1 k.p.c., natomiast może być przedmiotem zarzutów innego rodzaju.

Błędne jest stanowisko Sądu pierwszej instancji przedstawione na ostatniej stronie uzasadnienia zaskarżonego wyroku, z którego wynika, że odpowiedzialność z tytułu rękojmi przy sprzedaży oparta jest na zasadzie winy sprzedawcy. Odpowiedzialność na zasadzie rękojmi opiera się na zasadzie ryzyka sprzedawcy rzeczy albo wykonawcy dzieła, nie zaś na zasadzie winy.

W rozpoznawanej sprawie ciężar dowodu, że w wykonanych, dostarczonych i zamontowanych przez powoda meblach kuchennych występowały wady fizyczne, spoczywał na pozwanej, jako na kupującej, zgodnie z ogólną regułą ciężaru dowodu w znaczeniu materialnym (art. 6 k.c.).

Reguły tej we wskazanym wyżej zakresie nie zmienia treść przepisu art. 556² k.c., który stanowi, że jeżeli kupującym jest konsument, a wada fizyczna została stwierdzona przed upływem roku od dnia wydania rzeczy sprzedanej, domniemywa się, że wada lub jej przyczyna istniała w chwili przejścia niebezpieczeństwa na kupującego.

Z powołanego przepisu wynika, że podstawę domniemania prawnego stanowi stwierdzenie wady fizycznej przed upływem roku od dnia wydania rzeczy sprzedanej. Tę okoliczność powinien udowodnić kupujący albo zamawiający. Z tak ustaloną okolicznością przepis art. 556² k.c. łączy domniemanie prawne, że wada lub jej przyczyna istniała w chwili przejścia niebezpieczeństwa na kupującego.

W rozpoznawanej sprawie pozwana udowodniła co najmniej, że na jednym z elementów mebli występują odpryski lakieru, nierówności, otwór na gniazdko elektryczne w wewnętrznej części jednego z elementów mebli nie jest estetycznie wycięty, występują wyszczerbienia spodów szuflad, czy też występuje niedokładność w zamocowaniu listwy wykończeniowej.

Właściwym dowodem na istnienie wad fizycznych przedmiotowych mebli, opisywanych przez pozwaną, powinny być jednak oględziny dokonane z udziałem biegłego właściwej specjalności, uzupełnione szczegółową, dokładną i czytelną dokumentacją fotograficzną ze stosowanym opisem. Przedstawione przez pozwaną fotografie są częściowo nieczytelne i nie są w sposób dokładny opisane.

Kwestia wartości wykonanych i zamontowanych mebli bez wad oraz z uwzględnieniem istniejących wad również powinna być przedmiotem dowodu z opinii biegłego z zakresu wyceny tego rodzaju rzeczy.

W rozpoznawanej sprawie, żadna ze stron, w szczególności pozwana, pomimo iż była reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika, o przeprowadzenie tego rodzaju dowodów nie wniosła. Zeznania świadków, czy też zeznania pozwanej takich dowodów nie mogły zastąpić, chociażby dlatego, że w wielu miejscach zeznania te były ogólnikowe, a ponadto nie wiadomo do końca, czy dotyczyły aktualnego stanu mebli, czy też w jakimś zakresie stanu sprzed usuwania usterek przez powoda.

Dopiero szczegółowy opis stanu technicznego mebli dokonany podczas oględzin, uzupełniony opinią właściwego biegłego, pozwoliłby na określenie istnienia, rodzaju i zakresu wad fizycznych, tego, czy mają one charakter usuwalny, czy też nieusuwalny, w jaki sposób mogłyby zostać usunięte i czy wiązałoby się to z jakimkolwiek kosztem, co nie jest obojętne z punktu widzenia zakresu obniżenia ceny.

Dowody osobowe oraz fotografie przedstawione w rozpoznawanej sprawie przez pozwaną nie pozwalały na dokonanie dokładnych, a przez to miarodajnych ustaleń w tym zakresie.

Omawiana kwestia ma jednak znaczenie drugorzędne, ponieważ, jak już wyżej wyjaśniono, brak dowodów dotyczących wartości wykonanych i zamontowanych mebli nie pozwala na uznanie, jaki miałyby być zakres obniżenia ceny, a w szczególności, że miałyby być wyższy niż wynika to z obniżenia zastosowanego przez powoda.

W związku z powyższym zbyteczna jest szczegółowa analiza treści zeznań pozwanej i świadków w zakresie stanu technicznego mebli, ponieważ nawet dając wiarę tym zeznaniom nie można byłoby uwzględnić powództwa w rozpoznawanej sprawie, pomijając już fakt, że treść zeznań nie pozwala na dokonanie precyzyjnych ustaleń co do rodzaju i zakresu istniejących wad oraz możliwości ich usunięcia.

÷

Nie jest uzasadniony zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisu art. 561⁵ k.c. W rozpoznawanej sprawie nie zachodziły podstawy faktyczne zastosowania przepisu art. 561⁵ k.c. Powołany przepis stanowi, że jeżeli kupujący będący konsumentem zażądał wymiany rzeczy lub usunięcia wady albo złożył oświadczenie o obniżeniu ceny, określając kwotę, o którą cena ma być obniżona, a sprzedawca nie ustosunkował się do tego żądania w terminie czternastu dni, uważa się, że żądanie to uznał za uzasadnione.

Sąd Rejonowy trafnie ocenił, że zachowanie powoda polegające na wysłaniu w dniu 25 listopada 2016 roku na adres A. R. (noszącej wówczas jedynie nazwisko R.), może być uznane jako zajęcie stanowiska w przedmiocie oświadczenia pozwanej zawartego w piśmie z dnia 17 listopada 2016 roku. To ostatnie pismo doręczone zostało powodowi w dniu 25 listopada 2016 roku o godzinie 16.24 (k. 53-54).

Z kolei pismo powoda wysłane w dniu 25 listopada 2016 roku doręczone zostało pozwanej w dniu 28 listopada 2016 roku (k. 17v).

Nawet jeżeli pismo powoda skierowane do pozwanej, a zawierające wezwanie do zapłaty kwot 990 zł i 3000 zł (k. 16), wysłane zostało w dniu 25 listopada 2016 roku, ale przed otrzymaniem w tym dniu przez powoda pisma pozwanej zawierającego oświadczenie dotyczące obniżenia ceny, to i tak pismo powoda doręczone zostało pozwanej już po otrzymaniu przez powoda pisma pozwanej. Po otrzymaniu pisma pozwanej powód nie uznał za potrzebne, aby modyfikować swoje wezwanie do zapłaty kwoty 3990 zł, w tym kwoty z tytułu zapłaty za zainstalowane meble kuchenne, dając tym samym wyraz, że nie akceptuje stanowiska pozwanej o obniżeniu ceny.

Tylko ubocznie należy wskazać, że przepis art. 561⁵ k.c. nie przewiduje fikcji prawnej w razie niewykonania przez sprzedawcę rzeczy lub wykonawcę dzieła obowiązku wskazanego w tym przepisie, polegającej na powstaniu roszczenia kupującego albo zamawiającego w odpowiednio w stosunku do sprzedawcy rzeczy albo wykonawcy dzieła o treści wskazanej w oświadczeniu. Przepis art. 561⁵ k.c. nie wyłącza możliwości kwestionowania przez sprzedającego albo przez wykonawcę dzieła zasadności żądania kupującego albo zamawiającego³.

÷

Sąd Rejonowy pominął wnioski dowodowe pozwanej zawarte w apelacji, gdyż w rozpoznawanej sprawie nie zachodzą podstawy faktyczne do przeprowadzenia zawnioskowanych dowodów w postępowaniu apelacyjnym.

Przede wszystkim należy wskazać, że w związku z tym, że pozwana nie udowodniła okoliczności wyznaczających zakres ewentualnego obniżenia ceny, bez znaczenia są okoliczności związane z treścią reklam powoda zamieszczonych na stronie internetowej powoda.

Niezależnie od tego należy stwierdzić, że wskazane w apelacji dowody z dokumentów mogły być powołane przez powódkę w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji.

Z przepisu art. 381 k.p.c. wynika, że sąd drugiej instancji może pominąć nowe fakty i dowody, jeżeli strona mogła je powołać w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, chyba że potrzeba powołania się na nie wynika później.

Sąd drugiej instancji może pominąć nowe fakty i (lub) dowody, gdy strona ponosi winę za to, że ich wcześniej nie przytoczyła⁴. Uregulowanie zawarte w art. 381 k.p.c. jest wyrazem dążenia do koncentracji materiału dowodowego przed sądem pierwszej instancji. Strona, która dopuszcza się zaniedbania w zakresie przysługującej jej inicjatywy dowodowej w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, musi się liczyć z tym, że sąd drugiej instancji jej wniosku dowodowego nie uwzględni⁵.

Przewidziane w art. 381 k.p.c. ograniczenie możliwości wprowadzenia do materiału procesowego „nowych faktów i dowodów” zostało ustanowione nie po to, aby ograniczyć apelację i zawęzić ramy odwoławcze, lecz głównie w celu dyscyplinowania stron przez skłanianie ich do przedstawiania całego znanego im materiału faktycznego i dowodowego już w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji; tym sposobem ustawodawca zapobiega także przewlekłości postępowania⁶.

Nie ulega żadnym wątpliwości, że dokumenty dołączone do apelacji mogły być przedstawione już w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji. To samo dotyczy nowych twierdzeń pozwanego co do faktów.

Niezależnie od wskazanych wyżej przyczyn oddalenia wniosków dowodowych, wnioski pozwanej podlegały oddaleniu już z przyczyn proceduralnych. Skarżący ma obowiązek, zarówno oparcia apelacji na podstawie nowości, jak i wykazania, że powołanie nowych faktów i (lub) dowodów nie było możliwe albo potrzeba powołania się na nie powstała później (art. 368 § 1 pkt 5 k.p.c.). Dociekanie, czy istniały takie przyczyny, nie należy do sądu drugiej instancji⁷.

Strona, zgłaszając wnioski dowodowe w apelacji, powinna zarówno wskazać, jak i wykazać, że wniosków tych nie mogła powołać w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, albo też, że potrzeba powołania się na nie wynika później⁸.

Niezależnie od tego należy stwierdzić, że potrzeba powołania się na nowe fakty i dowody w postępowaniu apelacyjnym musi być uzasadniona okolicznościami o charakterze obiektywnym, nie może wynikać jedynie z samego faktu przegrania sprawy i chęci podważenia dotychczasowych ustaleń faktycznych niekorzystnych dla strony.

W rozpoznawanej sprawie pozwana powołała się w apelacji jedynie na treść przepisu art. 368 § 1 pkt 5 k.p.c., nie wskazując, dlaczego w jej ocenie potrzeba powołania się na wskazane dokumenty wynika dopiero w postępowaniu apelacyjnym.

÷

Uzasadnione było także żądanie zasądzenia kwoty 55,87 zł z tytułu określonych kwotowo (skapitalizowanych odsetek). Podstawą prawną roszczeń powoda w tym zakresie jest przepis art. 481 § 1 k.c., który stanowi, że jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

A. R. pozostawała w opóźnieniu w zapłacie kwoty 3000 zł wynikającej z faktury numer (...) w okresie od dnia 3 listopada 2016 roku do dnia 14 grudnia 2016 roku. W rozpoznawanej sprawie sporna była jedynie zasada roszczenia w kwocie 3000 zł, natomiast ewentualny fakt opóźnienia w zapłacie miał charakter wtórny i ewentualny okres opóźnienia nie był kwestionowany przez pozwaną. Ustawowe odsetki za opóźnienie od kwoty 3000 zł za okres od dnia 3 listopada 2016 roku do dnia 14 grudnia 2016 roku wynoszą 24,16 zł.

A. R. pozostawała również w opóźnieniu w zapłacie kwoty 990 zł wynikającej z faktury numer (...) w okresie od dnia 1 lipca 2016 roku do dnia 14 grudnia 2016 roku. Faktura numer (...) obejmowała cenę za zakup i zamontowanie szafki łazienkowej.

Wprawdzie nie zostało w sprawie wykazane przez powoda, że fakturę tę pozwana otrzymała przed terminem płatności określonym w fakturze, jednak powyższa okoliczność jest bez znaczenia dla rozstrzygnięcia. Bezsporne było, że szafka łazienkowa została dostarczona i zamontowana przed wystawieniem faktury, a więc przed dniem 27 czerwca 2016 roku. Z zebranego w sprawie materiału procesowego, w tym także z materiału dowodowego, nie wynika, aby przy zawarciu umowy dotyczącej sprzedaży i zamontowania szafki łazienkowej strony umówiły się co do terminu płatności ceny w kwocie 990 zł. Wynika to przede wszystkim z twierdzeń samej pozwanej, która w końcowej części sprzeciwu od nakazu zapłaty wskazała, że nie został jej wyznaczony przez powoda termin do zapłaty (k. 32).

Przepis art. 455 k.c. stanowi, że jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania.

Oznaczenie terminu spełnienia świadczenia cywilnoprawnego wynikać może nie tylko z czynności prawnej dwustronnej (umowy), ale również z samej ustawy, a także z orzeczenia sądu lub decyzji innego uprawnionego organu.

Umowa sprzedaży rzeczy ruchomej, jak również umowa o dzieło, są umowami wzajemnymi, a w związku z tym w odniesieniu do tych umów ma zastosowanie przepis art. 488 § 1 k.c. Powołany przepis stanowi, że świadczenia będące przedmiotem zobowiązań z umów wzajemnych (świadczenia wzajemne) powinny być spełnione jednocześnie, chyba że z umowy, z ustawy albo z orzeczenia sądu lub decyzji innego właściwego organu wynika, iż jedna ze stron obowiązana jest do wcześniejszego świadczenia.

Jeżeli zatem zachodzi sytuacja, że świadczenia wzajemne z umowy sprzedaży albo z umowy o dzieło powinny być spełnione jednocześnie, to roszczenie o zapłatę ceny albo wynagrodzenia staje się wymagalne z chwilą spełnienia przez sprzedającego albo wykonawcę świadczenia niepieniężnego, chyba że strony oznaczyły w umowie sprzedaży inny termin jej uiszczenia (art. 488 § 1 k.c.)⁹.

W związku z tym, że w rozpoznawanej sprawie strony nie umówiły się co do terminu płatności ceny za szafkę łazienkową, A. R. pozostawała w opóźnieniu w zapłacie ceny już po spełnieniu przez K. S. jego świadczenia polegającego na przeniesieniu na kupującą własności szafki i jej dostarczeniu i zamontowaniu.

Ustawowe odsetki za opóźnienie od kwoty 990 zł za okres od dnia 1 lipca 2016 roku do dnia 14 grudnia 2016 roku wynoszą 31,71 zł.

W związku z powyższym błędne jest również stanowisko pozwanej podnoszone w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji oraz w apelacji, że nie dała powodu do wytoczenia powództwa w zakresie żądania zapłaty kwoty 990 zł. Tylko ubocznie należy wskazać, że pozwana nie uiszczała tej kwoty również po otrzymaniu w dniu 26 listopada 2016 roku wezwania do zapłaty, a przed wniesieniem pozwu, lecz uczyniła to dopiero w toku postępowania w rozpoznawanej sprawie (k. 16, 17v)

÷

Mając na uwadze powyższe rozważania, należało oddalić apelację, jako bezzasadną.

*

Na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. i w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy zasądził od A. R. na rzecz K. S. kwotę 455,20 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

W związku z tym, że apelacja pozwanej została oddalona w całości, pozwana jest stroną przegrywającą sprawę w całości w postępowaniu odwoławczym. Pozwana powinna zatem zwrócić powodowi koszty poniesione przez powoda w postępowaniu odwoławczym. Koszty te obejmują:

a) wynagrodzenie pełnomocnika procesowego – 450 zł, ustalone według stawki minimalnej na podstawie § 2 pkt 3 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 265 – tekst jednolity ze zmianą),

b) opłatę pocztową za przesłanie do Sądu Rejonowego w Kraśniku wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku i doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem – 5,20 zł (k. 149).

*

Na podstawie art. 350 § 1 i 3 k.p.c. Sąd Okręgowy sprostował oczywiste omyłki w zaskarżonym wyroku w ten sposób, że w miejsce użytego trzykrotnie wyrazu (...) nakazał wpisać wyrażenie (...).

*

Z tych wszystkich względów i na podstawie powołanych wyżej przepisów Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku.

1 W znaczeniu wyrażenia ich kwotą pieniężną za oznaczony okres.

2 Wyrok SN z dnia 15 września 2005 roku, II CK 59/05, Lex nr 385605; wyrok SN z dnia 18 stycznia 2002 r., I CKN 132/01, Lex nr 53144.

3 Por. uchwałę SN z dnia 13 czerwca 2018 roku, III CZP 113/17, OSN 2019, z. 4, poz. 36. Przytoczona uchwała podjęta została na tle przepisu art. 8 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 roku o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 2038 – tekst jednolity), ale ma walor ogólniejszy, ponieważ dotyczy zagadnienia wykładni przepisów o podobnej konstrukcji i mających pełnić podobną funkcję. Pod tym względem przepis art. 561⁵ k.c. zachowuje podobieństwo do przepisu art. 8 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 roku.

4 Por.: uzasadnienie wyroku SN z dnia 2 marca 2012 roku, II CSK 362/11, Lex nr 1165068; uzasadnienie postanowienia SN z dnia 16 maja 2002 roku, CKN 1269/00, Lex nr 564704; uzasadnienie postanowienia z dnia 7 grudnia 2000 roku, II CKN 334/00, Lex nr 11700115.

5 Por. uzasadnienie wyroku SN z dnia 17 kwietnia 2002 roku, IV CKN 980/00, Lex nr 53922; uzasadnienie wyroku SN z dnia 19 lutego 2002 roku, IV CK 3/02, Lex nr 564819.

6 Por.: uzasadnienie wyroku SN z dnia 27 lipca 2011 roku, II PK 23/11, Lex nr 1095821; uzasadnienie wyroku SN z dnia 23 lipca 2008 roku, I UK 7/08, Lex nr 500238.

7 Por. uzasadnienie postanowienia z dnia 21 listopada 2000 roku, II CKN 428/00, Lex nr 536998; uzasadnienie wyroku SN z dnia 21 września 2007 roku, V CSK 192/07, Lex nr 619680; uzasadnienie postanowienia SN z dnia 21 listopada 2000 roku, II CKN 428/00, Lex nr 536998.

8 Por.: uzasadnienie wyroku SN z dnia 13 grudnia 2006 roku, II PK 125/06, Lex nr 950402; uzasadnienie wyroku SN z dnia 6 kwietnia 2004 roku, I CK 647/03, Lex nr 585675; uzasadnienie wyroku SN z dnia 7 marca 2003 roku, I CKN 94/01, Lex nr 78899; uzasadnienie wyroku SN z dnia 11 października 2002 roku, I CKN 1063/00, Lex nr 515435; uzasadnienie postanowienia SN z dnia 18 stycznia 2001 roku, IV CKN 481/00, Lex nr 52802; uzasadnienie postanowienia SN z dnia 4 października 2001 roku, I CKN 365/99, Lex nr 52718; uzasadnienie postanowienia SN z dnia 11 stycznia 2001 roku, V CKN 1683/00, Lex nr 536812.

9 Por. uzasadnienie wyroku SN z dnia 2 września 1993 roku, II CRN 84/93, OSN C 1994, z. 7-8, poz. 158.